

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Helsingissä

18 päivänä marraskuuta 1992

Lausunto n:o 23

Lakivaliokunnalle

Eduskunta on lähettäessään 2 päivänä loka-kuuta 1992 hallituksen esityksen n:o 182 yrityksen saneerausta koskevaksi lainsäädännöksi ja n:o 183 laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava niistä lausuntonsa lakivaliokunnalle.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Pauliine Koskelo ja lainsäädäntöneuvos Mikko Könkkölä oikeusministeriöstä, osastopäällikkö Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä, professori Erkki Havansi, professori Mikael Hidén, professori Antero Jyränki, professori Ilkka Saraviita, oikeustieteen tohtori, kansleri Kauko Sipponen ja professori Thomas Wilhelmsson.

Käsiteltäviä esitykset valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitykset

Esitys n:o 182

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yrityksen saneerauksesta. Uudistuksen tarkoituksena on luoda oikeudelliset edellytykset elinkeipoisten yritysten saneeraukselle ja tarpeettomien konkurssien välttämiseksi. Ehdotetun saneerausmenettelyn piiriin tulisivat yrityksen kaikki velkojat.

Tuomioistuin päättäisi hakemuksesta saneerausmenettelyn aloittamisesta. Menettelyssä pyritään laatimaan saneerausohjelma eli ohjelma toimenpiteistä yrityksen toimintaedellytysten korjaamiseksi. Laissa säädettäisiin saneerausohjelmassa käytettävissä olevista velkajärjestelyistä eli niistä myönnytyksistä, joita voidaan vaatia velkojilta saneerausohjelmassa. Saneerausohjelman vahvistaisi tuomioistuin sen jälkeen, kun velkojat ovat saaneet tilaisuuden tutustua yhteen

tai useampaan saneerausmenettelyn aikana laadittuun ohjelmaehdotukseen ja ilmaista kantansa niistä. Tuomioistuin tutkisi, että laissa säädettävät edellytykset ohjelman vahvistamiselle ovat käsillä. Saneerausohjelma voitaisiin vahvistaa, vaikka kaikki velkojat eivät ole kannattaneet sitä.

Esityksessä on myös kahdeksan voimassa olevan lain muutosehdotusta.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993 tuomioistuinten henkilöstömäärärahojen osalta.

Ehdotettu lainsäädäntö on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Esitys n:o 183

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yksityishenkilön velkajärjestelystä. Uudistuksen tarkoituksena on saada aikaan säännöstö, joka tekisi mahdolliseksi korjata vaikeuksiin joutuneen yksityisen velallisen taloudellinen tilanne. Velkaongelmat tulisi ensisijaisesti pyrkiä ratkaisemaan vapaaehtoisuuden pohjalta. Velkajärjestely tulisi kysymykseen vain, jos vapaaehtoista sovintoratkaisua ei ole saatu aikaan. Velkajärjestely olisi velallisen kaikkia velkojia koskeva maksukyvyttömyysmenettely. Se syrjäyttäisi velalliseen nykyisin kohdistettavissa olevan pakko-täytäntöönpanon: konkurssin ja ulosoton.

Velkajärjestelystä päättäisi tuomioistuin. Velkajärjestelystä päättäessään tuomioistuin samalla vahvistaisi velalliselle maksuohjelman. Maksuohjelma korvaisi velallisen alkuperäiset maksuvelvoitteet. Velallinen velvoitettaisiin maksuohjelmassa käyttämään kaikki muut kuin välttämättömiin elinkustannuksiinsa ja elatusvelvollisuudesta aiheutuviin menoihin tarvitsemansa tulot velkojensa maksamiseen. Velallinen olisi velvollinen muuttamaan rahaksi kaiken muun kuin perusturvaansa kuuluvan omaisuuden. Maksuohjelma kestäisi yleensä viisi vuotta.

Maksuohjelma voitaisiin vahvistaa vastoin velkojien tahtoa, jos velkajärjestelyyn on edellytykset ja ohjelma vastaa lain säännöksiä ja velallisen maksukykyä.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Säätämisyjärjestys

Hallituksen esitysten sängen yksityiskohtaisissa säätämisyjärjestysperusteluissa on todettu kummankin päälakiehdotuksen säätämisyjärjestuksen tulkinvaraisuus ja katsottu, että asiasta on tarpeen pyytää eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunto. Kummassakin esityksessä on kuitenkin lähdetty siitä, että kaikki lakiehdotukset voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyä järjestyksessä.

Asian valtiosääntöoikeudelliselle arvioinnille merkittävänä seikkana perusteluissa on muun muassa mainittu, että niin yrityksen saneerauslaki kuin yksityishenkilön velkajärjestelylakikin rajoittavat velkojien oikeutta saada suoritus saatavalleen alkuperäisten ehtojen mukaisesti. Lakiehdotusten mukaisiin menettelyihin kytkeytyy maksu-, perintä- ja täytäntönpäntökielto. Myös lakiehdotusten mukaiset velkajärjestelyt, joista olisi mahdollista päättää yksittäisen velkojan suostumuksetakin, voivat rajoittaa velkojien oikeuksia. Säätämisyjärjestyksen kannalta oleellisena kysymyksenä on perusteluissa käsitelty lisäksi sitä, että kumpikin mainittu laki koskisi myös ennen niiden voimaantuloa syntyneitä velkoja. Laeilla olisi siten taannehtiva vaikutus.

Valiokunnan kannanotot

Valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin perusteet

Asian valtiosääntöoikeudellinen arviointi kiinnittyy oleellisesti hallitusmuodon 6 §:ssä turvattuun omaisuudensuojaan. Valiokunta on tähänastisessa käytännössään lähtenyt siitä, että siviili- ja rikosoikeudelliset täytäntönpäntö- ja turvaamistoimenpiteet voidaan pääsääntöisesti omaisuuteen kohdistuvinkin saattaa voimaan tavallisella lailla (PeVL 10/1982 vp). Tällaiseen lähtökohtaan perustuvia kannanottoja sisältyy esimerkiksi etuoikeuslainsäädännön osalta va-

liokunnan lausuntoihin n:o 1/1940 vp, 1/1972 vp ja 20/1992 vp.

Esityksissä ehdotetut uudistukset koskevat sellaisten ongelmien ratkaisemista, joita syntyy velallisen maksukyvyyn osoittautuessa riittämättömäksi. Tällaisiin velallisen ja velkojien välisiin sekä velkojien keskinäisiin ongelmiin on tähän saakka pyritty vastaamaan lähinnä konkurssilainsäädännön avulla. Uudistusten tarkoituksena on luoda konkurssista poikkeavia maksukyvyttömyysongelmien ratkaisuja, joihin samalla sisältyisi oikeudellisia edellytyksiä elinkelpoisten yritysten saneeraukselle ja velkavaikeuksiin joutuneiden yksityishenkilöiden taloudellisen tilanteen korjaamiselle.

Nyt ehdotetut uudet järjestelyt velallisen maksukyvyttömyyden tai uhkaavan maksukyvyttömyyden johdosta ovat valiokunnan käsityksen mukaan asialliselta luonteeltaan ja merkitykseltään rinnastettavissa velallisen maksukyvyttömyyteen nykyisin kytkeytyvään täytäntönpäntölainsäädäntöön, ennen kaikkea konkurssi- ja ulosottolainsäädäntöön. Edellä mainittua näkökohtaa siitä, että siviilioikeudellisten täytäntönpäntötoimien sääntelevä kuuluu tavallisen lain alaan, on siksi valiokunnan mielestä myös näiden esitysten osalta pidettävä ehdotettujen uudistusten valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin yleisenä perusteena. Tämän arvioinnin lähtökohdaksi on vastaavasti hyväksyttävä, että tällaisiin täytäntönpäntötoimin kajotaan tavalla tai toisella velkojan asemaan velkasuhteesta johtuvien varallisuusoikeudellisten oikeuksien haltijana. Hallitusmuodossa turvatun omaisuuden suojan asianmukainen huomioon ottaminen merkitsee tällaisen poikkeuksellisen sääntelyn yhteydessä ennen muuta sitä, että sinänsä väistämätön velkojan aseman heikentyminen ei saa olla velkojan kannalta kohtuutonta.

Uudistuksen voimaantulon jälkeen syntyvät velat

Ottaen huomioon edellä mainitun yleisen lähtökohdan ja arvioituaan sitä, millaiseksi velkojan asema muodostuu yrityssaneerauslakiehdotuksen ja yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan lakiehdotuksen perusteella, valiokunta katsoo, ettei ole hallitusmuodon 6 §:stä johtuvaa estettä käsitellä näitä lakiehdotuksia tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä siltä osin kuin lakeja sovellettaisiin niiden voimaantulon jälkeen syntyviin velkasuhteisiin.

Taannehtivuus

Yleistä

Valiokunnan vakiintuneena pidettävä kanta olemassa olevien täytäntöönpano-oikeudellisten instituutioiden kehittämiseen uusien säännösten taannehtivuuden osalta ilmenee esimerkiksi lausunnosta n:o 20/1992 vp. Siinä valiokunta katsoi, että tavallisella lailla voidaan muuttaa eri saatavien keskinäistä etuoikeusjärjestystä muutoin taannehtivasti, kunhan uudet säännökset eivät vaikuta jo alkaneissa konkurseissa tai toimitetuissa ulosmittauksissa esillä olevien saatavien järjestykseen.

Tämän tulkintakäytännön seuraaminen sellaisenaan ei kuitenkaan nyt ole mahdollista, sillä esityksissä ehdotetuissa maksukyvyttömyyssäntelyissä on kysymys uusista täytäntöönpano-oikeudellisista instituutioista. Tähän liittyen on merkille pantavaa, että ehdotetun uudistuksen käytännön merkitys riippuu tässä tapauksessa suureksi osaksi siitä, voidaanko uusia lakeja soveltaa myös ennen uudistuksen voimaantuloa syntyneisiin velkasuhteisiin. Tällaisessa ennestään sääntelemättömässä tilanteessa tulee asian valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa valiokunnan käsityksen mukaan panna pääpaino sääntelyn täytäntöönpano-oikeudelliselle luonteelle, vaikkakin tämä näkökulma on poikkeuksellinen esimerkiksi sopimusten pysyvyyttä koskevan valtiosääntöoikeudellisen tulkintakäytännön kannalta.

Tästä seuraavaiemmin todetun mukaisesti, että sääntely — tässä tapauksessa siis taannehtivanakin — kuuluu tavallisen lain alaan, jolle velkojan asemasta muuta johdu. Velkojan aseman kohtuullisuutta harkittaessa on otettava huomioon — varsinkin esityksissä tarkoitettujen tavallisten velkojen kysymyksessä ollen — se velanantoon luonnostaan sisältyvä riskimomentti, jota velallisen mahdollinen maksukyvyttömyys merkitsee. Velkojan asemaan liittyvänä yleisenä näkökohtana on merkitystä myös sillä, että ehdotetunlaisissa maksukyvyttömyyteen perustuvissa täytäntöönpanojärjestelmissä tavoitellaan nimenomaan velallisen ja velkojen välisen sekä myös velkojen keskinäisten taloudellisten suhteiden yhteen sovittamista. Niiden järjestämistä tuomioistuimessa voitaneen yleensä pitää myös velkojen etujen mukaisena. Velkojen keskinäisen aseman kannalta valiokunta viittaa yrityssaneerauslakiehdotuksen 46 §:n 1 momentista näkyvään periaatteeseen yhdenvertaisuus-

desta kussakin velkojaryhmässä saneerausohjelmaan sisältyvien velkajärjestelyjen kannalta ja yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan lakiehdotuksen 31 §:n 1 momenttiin, joka ilmaisee perusperiaatteen siitä, että tavalliset velkojat on velkajärjestelyssä asetettava keskenään yhdenvertaiseen asemaan. Nämä ehdotukset osoittavat osaltaan pyrkimystä päästä mahdollisimman oikeudenmukaiseen järjestelyyn velkojen keskinäissuhteissa.

Perintä- ja muut kiellot

Lakiehdotusten mukaan yrityksen saneerausmenettelyn ja yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittaminen saa aikaan aiempiin velkoihin kohdistuvan maksu-, perintä- ja täytäntöönpanokiellon. Tällaiset kiellot merkitsevät sinänsä poikkeuksellista ja vaikutuksiltaan huomionarvoista puuttumista velkojan asemaan.

Valiokunta on käsitellyt tämäntapaista kysymystä lausunnossa n:o 8/1932 vp. Siinä arvioitiin säännöksiä, jotka olisivat estäneet muun muassa velan hakemisen pankilta, pankin omaisuuden ulosmittauksen, pankin asettamisen konkurssiin ja pankin antaman pantin muuttamisen rahaksi. Valiokunta totesi tällaisten säännösten johdosta: ”Mainitunlaiset säännökset sisältävät pitkälle meneviä poikkeuksia yleisestä, oikeuksien valvomista varten varatusta oikeudenkäynti-, ulosotto- ja konkurssilainsäädännöstä. Mutta kun itse nämä lainsäädännön alat järjestetään tavallisen lain kautta, ei myöskään poikkeuksien säätämiseen niistä vaadita muussa järjestyksessä säädettävää lakia.” Selostettua aikaisempaa kannanottoa vastaten on valiokunnan mielestä nytkin katsottava, että ei ole olemassa mitään yleisluonteista estettä säätää tavallisella lailla edellä tarkoitetuista kielloista niin, että ne kytkeytyvät ehdotettujen menettelyjen aloittamiseen ja koskevat myös ennen uudistuksen voimaantuloa syntyneitä velkoja.

Arvioidessaan ehdotettujen sääntelyjen vaikutusta velkojan asemaan valiokunta on pitänyt tavallisten velkojen osalta oleellisena sitä, että velallinen voi milloin tahansa saada aikaan vastaavan vaikutuksen hakeutumalla konkurssiin. Uudistuksen vaikutus velkojan asemaan on tässä mielessä lähinnä neutraali. Asia onkin valtiosääntöoikeudellisesti huomionarvoisempi vaakuusvelkojen osalta. Kun kuitenkin otetaan huomioon perintäkiellon väliaikaisuus ja esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa tältä osin esi-

tetyt näkökohdat sekä velkojaa koskevat oikeus-
turvajärjestelyt, ei velkojan aseman heikennystä
ole pidettävä kohtuuttomana eikä siten myös-
kään ehdotettua sääntelyä omaisuudensuojan
vastaisena.

Velkajärjestelyn keinot

Velkojan asemaan vaikuttavat etenkin sellai-
set velkajärjestelyn keinot, jotka muuttavat vel-
kasuhteen alkuperäisiä ehtoja. Tällainen seuraus
on poikkeuksellinen sopimusten pysyvyyttä kos-
kevan oikeusperiaatteen kannalta, mutta — ku-
ten jo todettu — samalla väistämättömästi tä-
män kaltaisen täytäntöönpanolainsäädännön
luonteeseen liittyvä.

Esitysten mukaan tällaisina keinoina tulevat
kysymykseen: 1) velan maksuaikataulun muut-
taminen, 2) pääomalyhennysten ensisijaistami-
nen, 3) jäljellä olevaan luottoaikaan kohdistuvan
koron tms. luottokustannusten alentaminen ja 4)
velan määrän alentaminen. Lisäksi yksityishen-
kilön velkajärjestelyn keinona on: 5) velan mak-
suvelvollisuuden poistaminen kokonaan. Sen
paremmin yrityssaneerausksessa kuin yksityis-
henkilön velkajärjestelyssä ei vakuusvelan
määrän alentaminen siltä osin kuin vakuuden
arvo kattaa sen tai vakuusvelan kokonaan pois-
taminen ole lainkaan mahdollista. Nämä keinot
ovat käytettävissä vain tavallisiin velkoihin näh-
den.

Velkajärjestelyn keinot etenevät edellä ole-
vassa luettelossa lievistä ankarampaan. Tämä
on todettu esitysten perusteluissa. Yksityishen-
kilön velkajärjestelyä koskevan esityksen perus-
teluissa mainitaan nimenomaisesti, että ”vel-
kaan olisi sovellettava aina sitä velkojan kannal-
ta katsoen lievintä keinoa, joka on riittävä ve-
lallisen taloudellisen tilanteen korjaamiseksi”.
Valiokunnan mielestä olisi harkittava tämän
periaatteen kirjaamista lakitekstiin, myös yritys-
saneerauslaissa.

Velkojien aseman asianmukaista huomioon
ottamista ilmentävänä seikkana valiokunta kiin-
nittää yleisesti huomiota siihen, että niin sane-
rausohjelmaa kuin yksityishenkilön maksuohjel-
maakin voidaan muuttaa velallisen vaurastumi-
sen johdosta. Ne velkasuhteen alkuperäisten eh-
tojen heikennykset, joita kyseiset ohjelmat mer-
kitsevät velkojalle, eivät siten olisi ehdottomasti
lopullisia, vaan velallisen mahdollinen vaurastu-
minen olisi käytettävä velkojan hyödyksi.

Tavallisten velkojen osalta ei yksittäisille vel-

kajärjestelyn keinoille ole *yrityssaneerausmenet-*
telyssä asetettu erillisiä rajoituksia. Lain 53 §:n 1
momentin 5 kohdan mukaan tällaisen velkojan
vähimmäissuoja määräytyy kuitenkin niin, että
hänelle tulevan suorituksen on oltava vähintään
saman arvoinen kuin hänen jako-osuutensa
konkurssissa olisi. Tämä vähimmäissääntö vai-
kuttaa kaikkien velkajärjestelyn keinojen sovelta-
miseen tavallisiin velkoihin yrityssaneerausksessa.
Siten esimerkiksi maksuajan pitennys on tarvitta-
essa kompensoitava velkojalle korolla, jotta ko-
konaissuoritus on arvoltaan vähintään sama kuin
konkurssijako-osuus. Valiokunnan käsityksen
mukaan velkojan aseman järjestäminen tällai-
seksi on velkojan kannalta kohtuullista ja siksi
valtiosääntöoikeudellisesti hyväksyttävää.

Vakuusvelat on suojattu saneerausmenette-
lyssä velkajärjestelyjä kohtaan niin, että velkojan
on aina saatava vakuuden arvoa vastaavat suo-
ritukset. Tämä lieventää oleellisesti puuttumisen
voimakkuutta. Saneerausmenettelyssä puutut-
taisiin ehdotuksen mukaan vain siihen tapaan,
jolla vakuuden tuoma suoja toteutuu. Jos velka-
järjestelyssä esimerkiksi ensisijaistetaan pää-
omalyhennyksiä, on lykkääntyville korkoerille
määrättävä rahan nykyarvon säilyttävä korko.
Koron alentamisen käytettävyyttä taas on ni-
menomaisesti rajoitettu ennen lain voimaantu-
loa syntyneiden vakuusvelkojen osalta siten, et-
tei korkoa saa alentaa siltä osin kuin vakuuden
arvo menettelyn alkaessa olisi riittänyt katta-
maan velan pääoman ja jäljellä olevien korko-
kustannusten kokonaismäärän nykyarvon. Eh-
dotukseen voidaan todeta kaiken kaikkiaan si-
sältyvän vakuusvelkojan aseman kannalta riittä-
vät takeet siitä, että vakuus säilyttää arvonsa
saatavan takaisinmaksun turvana. Ehdotetusta
sääntelystä ei voida tehdä valtiosääntöoikeudellisia
huomautuksia.

Yrityssaneerauslakiehdotuksen 34 §:n 1 mo-
mentin nojalla voidaan uudelle luotolle myöntää
parempi etuoikeus vakuuteen. Tämän edellytyk-
senä olisi muun muassa, ettei järjestely olennai-
sesti loukkaa niiden velkojien etua, joiden etuo-
ikeusasema heikentyisi. Valiokunnan käsityksen
mukaan tällainen sääntely on sinänsä mahdolli-
sta toteuttaa tavallisella lailla. Toimenpiteen sal-
littavuuden raja voisi kuitenkin ehdotettua oi-
keasuhtaisemmin asettua siihen, ettei järjestely
esimerkiksi ”vähäistä enempää” loukkaa vanho-
jen velkojien etua.

Yksityishenkilön velkajärjestelyssä vakuusvel-
kojen suoja on samanlainen kuin yrityssane-
rausksessa.

Tavallisten velkojen osalta tilanne sen sijaan on erilainen. Erilaisuus johtuu viime kädessä siitä, että yksityishenkilö ei konkurssilainsäädännön mukaan vapaudu velkavastuustaan konkurssin jälkeen. Tämän vuoksi tulee lakiehdotuksen mukaisten velkajärjestelyn keinojen vaikutusta velkojen asemaan valiokunnan mielestä arvioida sen kannalta, millaisiksi muodostuvat velkojen mahdollisuudet saada suoritus velallisen tulevista tuloista ja muusta varallisuudesta siihen verrattuna, millaiset nämä mahdollisuudet muutoin olisivat.

Lakiehdotuksen mukaisesti laadittavan maksuohjelman perusteella syntyvä kertymä velkojalle on valiokunnan mielestä mitoitettu niin suureksi kuin se velallisen olosuhteisiin katsoen on mahdollista. Tämä valiokunnan arvio perustuu siihen, että ensiksikin velallisen maksuvara on lain 5 §:n 1 momentissa määritelty maksimallisesti ja että toiseksi saman pykälän 2 momentin mukaan määräytyvä velvollisuus käyttää velallisen varallisuutta velkojen suoritukseksi on niin ikään sangen laaja. Maksuohjelman noudattaminen merkitsee velalliselle erityisen alhaista elintasoa, yleensä viideksi vuodeksi. Ehdotetulle sääntelylle onkin hyvin vaikea esittää vaihtoehtoa, joka voisi todellisuudessa tuottaa paremman kertymän velkojalle.

Velkojen aseman kannalta on huomattava myös, että jyrkimmät velkajärjestelyn keinot — velan määrän alentaminen ja maksuvelvollisuuden poistaminen kokonaan — ovat käytettävissä vain, jos velkajärjestelyä ei voida muutoin toteuttaa. Tämä merkitsee, että kyseiset keinot ovat mahdollisia ainoastaan silloin, kun velallisen tulot ovat niin vähäiset, että maksuvara jää liian pieneksi velan koko määrän suorittamiseksi maksuohjelman mukaisessa ajassa tai maksuvara ei jää lainkaan eikä ulosmittauskelpoista varallisuuttakaan ole. Tällöin on yleensä kysymys velallisesta, jolta velkaa ei yleisen elämänkokemuksen mukaan saataisi muutoinkaan perityksi ainakaan kokonaan. Kyseisten velkajärjestelyn keinojen käyttö ei siten todellisuudessa heikennä velkojan asemaa.

Valiokunta on pyrkinyt erikseen arvioimaan lakiehdotuksia sellaisten tilanteiden kannalta, joissa *velkojana on yksityishenkilö*. Velkajärjestelyn keinojen aikaan saama muutos velkasuhteen alkuperäisiin ehtoihin voi tällöin olla erityisen syvälle käyvä velkojen kannalta. Tällaiseksi saattaa velkajärjestelyn merkitys osoittautua varsinkin silloin, kun esimerkiksi velan määrästä ja velkojan olosuhteista yleisesti on pääteltävissä, ettei hän ole harjoittanut velaksiantoa säännönmukaisesti. Valiokunnan mielestä tulisikin harkita, eikä tällaiset tilanteet pitäisi ottaa erikseen huomioon sääntelyssä ja pyrkiä näin turvaamaan tarkoitettunlaisen yksityisvelkojan asema. Valiokunta viittaa siihen, että yritysaneerauslakiehdotuksen 46 §:n 2 momentin säännökset voisivat olla käytettävissä mainitussa tarkoituksessa, mutta saattaisi olla aiheellista harkita asian yksiselitteistä säätämistä kummassakin laissa.

Työsopimuslain muutos

Esityksessä n:o 182 ehdotetaan muutettavaksi myös työsopimuslakia. Muutosehdotuksista on valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen 41 a §, joka koskee irtisanomista saneerausmenettelyn yhteydessä. Valtiosääntöoikeudellista estettä säätää tätä muutosta ehdotetuin voimaantulojärjestelyin tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä ei kuitenkaan valiokunnan mielestä ole, koska myös tämä ehdotus on osa esityksen tarkoittamaa täytäntöönpano-oikeudellista kokonaisuudistusta. Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että konkurssitapauksessa noudatettava irtisanomisaika on 14 päivää.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että hallituksen esityksiin n:ot 182 ja 183 sisältyvät lakiehdotukset voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Zyskowitz, varapuheenjohtaja Alho, jäsenet Jansson, Jäät-

teenmäki, Kaarilahti, Laine, J. Leppänen, Moilanen, Nikula, Vistbacka, Vähänäkki ja Väistö (osittain) sekä varajäsen Saastamoinen.

